

Nota informativă

la proiectul hotărîrii de Guvern pentru modificarea Hotărîrii Guvernului nr. 950/2013 pentru aprobarea Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisar pentru localitățile urbane și rurale

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Autorul proiectului hotărîrii de Guvern este Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului cu asistența experților Companiei elvețiene „ECOPSIS” contractată în cadrul proiectului „Consolidarea cadrului instituțional în sectorul de apă și sanitație în Republica Moldova” la componenta gestionarea apelor uzate.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite

În temeiul prevederilor Art. II alin. (2) lit. b) din Legea nr. 322/2018 pentru modificarea Legii nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, Guvernul Republicii Moldova a fost obligat să aducă actele sale normative în concordanță cu această lege. În art. 22, aliniatele (16) și (18) a Legii nr. 303/2013 s-a stabilit aplicarea plăților suplimentare la depășirea concentrațiilor maxim admisibile a poluanților evacuați în sistemul de canalizare de către consumatori, ca urmare în proiectul actului elaborat a fost completat cu Metodologia de calcul a acestor plăți.

În conformitate cu prevederile Legii nr. 112/2014 pentru ratificarea Acordului de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, Republica Moldova se angajează să își apropie progresiv legislația națională de legislația UE. În acest context, modificările actului menționat se referă la implementarea prevederilor Art. 5 al Directivei, care stabilește cerința privind identificarea aglomerărilor în termen de 6 ani de la intrarea în vigoare a prezentului acord. Ca urmare, actul menționat a fost completat cu Metodologia privind delimitarea aglomerărilor.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul hotărîrii de Guvern pentru modificarea Hotărîrii Guvernului nr. 950/2013 pentru aprobarea Regulamentului privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în emisari pentru localitățile urbane și rurale transpune parțial Directiva 91/271/CEE a Consiliului din 21 mai 1991 privind tratarea apelor urbane uzate, modificată prin Directiva 98/15/CE și Regulamentul (CE) nr. 1882/2003 (JO L 135, 30.5.1991, p. 40).

În conformitate cu prevederile Legii nr. 112/2014 sus menționate, modificările actului se referă doar la una din acțiunile stabilite în Anexa XI, capitolul 16 (Mediul înconjurător), componenta *Calitatea apei și gestionarea resurselor*, art. 5 al Directivei, care stabilește că apele urbane uzate care intră în sistemele de colectare, înainte de a fi evacuate în zonele sensibile, să facă obiectul unei tratări mai riguroase pentru toate evacuările care provin din aglomerări cu EI mai mare de 10 000.

Prin elaborarea Tabelului de concordanță și actualizarea acestuia a fost determinat gradul de compatibilitate cu legislația Uniunii Europene, Directiva 91/271/CEE a Consiliului din 21 mai 1991 privind tratarea apelor urbane uzate, nivelul de armonizare atins în actele normative elaborate și aprobate în legislația națională în domeniul gestionării apelor.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul hotărârii de Guvern stabilește norme în scopul executării prevederilor art. 22 din Legea 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare și articolului 5 din Directiva 91/271/CEE privind tratarea apelor urbane uzate.

Modificările actului menționat se referă la modalitatea de calcul și aplicare a plăților suplimentare pentru depășirea normativelor în cazul în care consumatorii nu pot îndeplini din punct de vedere economic sau tehnologic condițiile de evacuare a apelor uzate în rețeaua publică de canalizare.

Se completează cu noi reglementări procesul de monitorizare a calității apelor uzate evacuate în sistemul public de canalizare și de gestionare a nămolurilor formate în procesul de epurare a apelor uzate.

Prevederile Regulamentului se completează cu Metodologia privind delimitarea aglomerărilor, care stabilește abordări și criterii de delimitare a aglomerărilor, cerințe referitoare la sistemele de colectare, epurare și evacuare a apelor uzate din aglomerările urbane și de la anumite sectoare industriale, în vederea asigurării protecției mediului de efectele negative ale acestora.

Actul normativ propus spre aprobare se completează cu noțiuni noi, care actualmente sunt lipsă în actele normative ce reglementează sectorul de alimentare cu apă și de canalizare și care vor permite aplicarea corectă a actului normativ în rapoartele juridice dintre operator consumator, consumator casnic și gestionarul blocului locativ.

Se abrogă Ordinul Departamentului Construcțiilor și Dezvoltării Teritoriului, nr. 40/2005 cu privire la aprobarea Regulamentului-Cadru privind recepționarea apelor uzate, eliberarea condițiilor tehnice și autorizațiilor de deversarea apelor uzate în sistemul de canalizare al localităților deoarece aceste reglementări fac obiectul Legii nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare și modificările prezentei hotărâri de Guvern.

5. Fundamentarea economico-financiară

Implicații din bugetul de stat și cheltuieli neprevăzute/suplimentare în proiectul actului elaborat nu se prevăd.

Acoperirea cheltuielilor necesare operatorilor pentru prelevarea probelor de ape uzate și pentru cercetările de laborator se va efectua din contul plăților pentru serviciul public de canalizare și epurare a apelor uzate, precum și din contul încasării plăților suplimentare.

Nu are un nou impact asupra activității de întreprinzător sau un impact negativ sau mai dezavantajos din punct de vedere economic în raport cu impactul care îi poate influența activitatea prin normele juridice în vigoare.

Reglementarea clară a modului de calcul și de aplicare a plăților suplimentare pentru depășirea normativelor indicatorilor de calitate ai apelor uzate deversate în sistemul public de canalizare ar contribui la ridicarea nivelului de responsabilitate al consumatorilor și i-ar încuraja să investească în dezvoltarea și re tehnologizarea infrastructurii rețelilor și instalațiilor de canalizare interioare, astfel încât să fie asigurată respectarea obligației de preepurare a apelor uzate la nivelul standardelor stabilite înainte de evacuarea lor în rețeaua publică de canalizare, conform cerințelor art. 47, lit. b) din Legea nr. 1515-XII din 16.06.1993 privind protecția mediului înconjurător.

Mecanismul economic specific domeniului gestionării apelor uzate în Republica Moldova, în ceea ce privește aplicarea principiilor „utilizatorul plătește” și „poluatorul plătește”, conform legislației în vigoare, cuprinde sistemul de:

- plăți pentru deversările de poluanți cu apele uzate în corpurile de apă și sisteme de canalizare în limitele normativelor stabilite, corespunzător DLA sau CMA, care se percepe în bugetul de stat de la persoanele juridice, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, și persoanele fizice, care desfășoară activitate de întreprinzător, a căror activitate economică este generatoare de poluanți, în baza principiului „utilizatorul plătește”, reieșind din

prevederile art. 2 alin. (1), art. 9 alin. (1) și art. 14 alin. (1) din Legea nr. 1540-XIII/1998 privind plata pentru poluarea mediului și ale pct.15 subpct. 1), pct. 19 și 20 din anexa 3 la Ordinul Ministerului Agriculturii Dezvoltării Regionale și Mediului nr. 15/2019 cu privire la aprobarea formularului dării de seamă (EMPOLDEP19), calculare și achitare a plăților pentru emisiile și deversările de poluanți și depozitarea deșeurilor.

- plăți pentru deversările de poluanți cu apele uzate în corpurile de apă și sisteme de canalizare, cu depășirea normativelor stabilite, corespunzător DLA sau CMA, care se percep în bugetul de stat, în baza principiului "poluatorul plătește", de la subiecții și potrivit actelor normative nominalizate în aliniatul de mai sus;

- plăți pentru prestarea serviciului public de canalizare în baza tarifelor, aprobate în modul stabilit, încasate de către operator de la consumatori, în baza principiului „utilizatorul plătește”, potrivit prevederilor art. 15 alin. (2) lit. h), art. 22 alin. (17) din Legea nr. 303 din 13 decembrie 2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare;

- plăți suplimentare pentru depășirea normativelor la evacuarea apelor uzate în sistemul public de canalizare, încasate de către operatori potrivit prevederilor art. 22 alin. (16) și (18) din Legea nr. 303 din 13 decembrie 2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare;

Astfel proiectul hotărârii de Guvern propus nu contravine reglementărilor în vigoare, care determină modul de calcul și încasare a plăților enunțate mai sus.

Totodată, actul menționat va fi documentul de referință în procesul de elaborare și implementare a Programului tehnic și investițional pentru implementarea cerințelor privind epurarea apelor uzate urbane în conformitate cu prevederile articolului 17 al Directivei 91/271/EEC privind tratarea apelor reziduale urbane, la care Republica Moldova și-a asumat angajamentul în Acordul de Asociere.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Proiectul hotărârii de Guvern propus spre aprobare se încadrează în prevederile Legii apelor nr. 272 din 23. 12 2011 și ale Legii nr. 303 din 13.12.2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În temeiul Legii nr. 239-XVI/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul hotărârii de Guvern este plasat pe pagina web a ministerului pentru consultarea opiniei publice cu părțile interesate după aprobare la ședința secretarilor generali de stat.

La data de 23 septembrie 2019 a fost organizată o ședință pentru audierile publice a actului dat la care au participat reprezentanți ai instituțiilor de stat, ai mediului de afaceri, operatorii apă canal, experți în domeniul apelor, ONG.

Au fost discutate problemele sectorului de alimentare cu apă și de canalizare, în special relațiile dintre operator și consumator stabilite în Legea nr. 303/2013 privind serviciul de alimentare cu apă și de canalizare cu referire la plata suplimentară pentru evacuarea poluanților cu depășirea CMA, instalarea stațiilor de preepurare a apelor uzate industriale, plățile pentru poluarea mediului, care nu sunt reîntoarse în ameliorarea situației de mediu, impedimente în promovarea proiectelor de construcție a instalațiilor de protecție a mediului, inclusiv a sistemelor de preepurare a apelor uzate industriale, lipsa susținerii financiare a agenților economici din partea statului.

9. Constatările expertizei de compatibilitate.

Declarație de compatibilitate a fost întocmită de Centrul de armonizare a legislației în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Hotărârii Guvernului nr. 657/2009 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea, structurii și efectivului-

limită ale Cancelariei de Stat și a Hotărârii Guvernului nr. 1171/2018 cu privire la aprobarea Regulamentului privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene

Este menționat, că proiectul național asigură transpunerea la nivel național a art. 5, alin. (2) din Directiva 91/271/CEE a Consiliului din 21 mai 1991 privind tratarea apelor urbane reziduale, în vederea completării cadrului normativ național cu dispoziții privind delimitarea aglomerărilor.

Proiectul de act normativ reglementează, în principal, următoarele aspecte relevante din punct de vedere al transpunerii:

- Stabilește cerințele privind epurarea pentru apele urbane reziduale care urmează a fi evacuate în zonele sensibile în cazul aglomerărilor cu E. L. mai mare de 10000 (art. 5, alin. (2) din Directiva 91/271/CEE).

Din punct de vedere al dreptului UE, prin prisma obiectului de reglementare, prezentul demers normativ se circumscrie reglementărilor statuate la nivelul UE, subsumate Politicii europene în domeniul protecției mediului, pe segmentul legislativ calitatea apei și gestionarea resurselor.

III. Respectarea mecanismului de armonizare

a) Obiecții privind aspectele de tehnică legislativă

Cu referire la pct. 1, subpct. 2, lit. d) din proiectul național, care prevede înlocuirea noțiunii de „*locuitorul echivalent (l.e.)*”, constatăm că aceasta, la prezentarea modului de calcul al unității de măsurare, face referire la „valoarea fixată în directivă” or, potrivit pct. 22 din HG nr. 1171/2018 referințele la legislația UE nu reprezintă o metodă de transpunere, referințele la actele UE în textul reglementărilor naționale fiind admise doar în clauza de armonizare. Astfel, recomandăm revizuirea noțiunii prin excluderea propoziției „Se exprimă ca media acelei poluări produsă de o persoană într-o zi – în directivă s-a fixat valoarea de 60 grame consum biochimic de oxigen la 5 zile (CBO5) pe zi” din proiectul național.

b) Obiecții privind clauza de armonizare Proiectul de act normativ nu conține clauza de armonizare, care potrivit art. 31 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative și pct. 12 din Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1171/2018 (în continuare Regulament) este obligatorie pentru toate actele normative care au ca scop transpunerea legislației UE. Prin urmare, proiectul național urmează a fi completat prin inserarea clauzei de armonizare după cum urmează:

„Prezenta Hotărâre de Guvern transpune art. 5, alin. 2 din Directiva 91/271/CEE a Consiliului din 21 mai 1991 privind tratarea apelor urbane reziduale, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 135 din 30 mai 1991, așa cum a fost modificată ultima oară prin Directiva 2013/64/UE a Consiliului din 17 decembrie 2013”.

Totodată, în ceea ce privește pct. 1, subpct.1), lit. b) din proiectul național, care prevede modificarea clauzei de armonizare existentă în Hotărârea Guvernului nr. 950/2013, opinăm asupra necesității excluderii acestuia, deoarece Hotărârea Guvernului nr. 950/2013 asigură transpunerea parțială a Directivei 91/271/CEE.

c) Obiecții privind Nota informativă

Cu referire la Nota informativă a proiectului național, menționăm că în rubrica 3 a acesteia, în conformitate cu prevederile pct. 26 din Regulament, urmează a fi indicată mențiunea privind întocmirea Tabelului de concordanță și actualizarea acestuia pentru varianta definitivă

a proiectului. De asemenea, Nota informativă va fi completată cu rubrica 9 în care vor fi inserate constatările expertizei de compatibilitate.

d) Obiecții privind Tabelul de concordanță

Cu referire la Tabelul de concordanță al proiectului național, menționăm că acesta a fost elaborat în conformitate cu modelul stabilit în Hotărîrea Guvernului nr. 1345/2006, act abrogat și substituit de Hotărîrea Guvernului nr. 1171/2018. Drept urmare, Tabelul de concordanță necesită a fi revizuit și întocmit potrivit noilor cerințe prevăzute în Anexa nr. 3 la Hotărîrea Guvernului nr. 1171/2018. Proiectul HG va fi prezentat Cancelariei de Stat pentru examinarea în Ședința de Guvern însoțit de Tabelul de concordanță revizuit potrivit rigorilor normative.

De asemenea, atenționăm că în conformitate cu pct. 53 din Regulament, Tabelul de concordanță actualizat urmează a fi prezentat în format electronic, în termen de 20 zile de la aprobarea proiectului de act normativ Cancelariei de Stat (Centrului de armonizare a legislației) pentru a fi inclus în baza de date a legislației naționale armonizate.

IV. Concluzii

În urma evaluării proiectului din perspectiva compatibilității cu legislația UE relevantă, apreciem că acesta se circumscribe legislației europene de mediu, nu contravine acesteia și asigură implementarea normelor referitoare la cerințele privind epurarea pentru apele urbane reziduale care urmează a fi evacuate în zonele sensibile în cazul aglomerărilor cu E. L. mai mare de 10000, prevăzute de Directiva 91/271/CEE.

Ministru

Georgeta MINCU